

სტაბილურობის პირობის სპეციფიკა ნავთობისა და გაზის საერთაშორისო ბადაზიდვის ხელშეკრულებაში

შესავალი

სტაბილურობის პირობა (Stabilisation clause) ზოგადი მნიშვნელობით გარკვეული სახელშეკრულებო გარანტიაა, რომელიც ინვესტორს ადგილსამყოფელი სახელმწიფოს ეროვნული კანონმდებლობის სამომავლო ცვლილებათა შესაძლო ნეგატიური შედეგებისგან აზღვევს. „სტაბილურობის პირობა“ შეიძლება ნახსენები იყოს, როგორც სტაბილურობის „კლაუზულა“, „დათქმა“, „მუხლი“, ან „პუნქტი“. ტერმინთა შორის აღნიშნული განსხვავება ფორმალურ ხასიათს ატარებს. იმის გათვალისწინებით, რომ განსახილველი ტერმინი მხარეთა შორის ურთიერთშეთანხმებულ ერთ-ერთ სახელშეკრულებო პირობას შეადგენს, მიზანშეწონილია წინამდებარე პუბლიკაციაში მისი წარმოდგენილი ფორმით გადმოცემა.

როგორც წესი, ნავთობისა და გაზის საერთაშორისო გადაზიდვის ხელშეკრულებათა მონაწილენი ამა-თუ იმ ქვეყნის აღმასრულებელი ხელისუფლების წარმომადგენლები და პროექტის განხორციელებაში ჩართული შესაბამისი ინვესტორები არიან. მსგავსი სახის საინვესტიციო ხელშეკრულებები მრავალ დებულებასთან ერთად შესაბამისი ქვეყნის მიერ არაერთ განცხადებასა და გარანტიას მოიცავენ, რომლებიც ინვესტორებისათვის მდგრადი, მომგებიანი, უსაფრთხო და მიმზიდველი საინვესტიციო გარემოს ჩამოყალიბებას ისახავენ მიზნად. სტაბილურობის პირობა აღნიშნული მიზნის მიღწევის ერთ-ერთ სახელშეკრულებო მექანიზმს განეკუთვნება.

წინამდებარე პუბლიკაციაში გაშუქებულია სტაბილურობის პირობის მნიშვნელობა და მისი ძირითადი სახეები, ენერგო ქარტიის სამდივნოს მიერ შემუშავებული ტერიტორიის მფლობელი ქვეყნის მთავრობასთან არსებული მოდელური ხელშეკრულებისა და ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის მილსადენის პროექტის ფარგლებში საქართველოს მთავრობასა და ინვესტორთა ჯგუფს შორის ტერიტორიის მფლობელი ქვეყნის მთავრობასთან არსებული ხელშეკრულების მაგალითზე.

1. სტაბილურობის პირობის

მნიშვნელობა და მისი ძირითადი სახეები

როგორც წესი, სტაბილურობის პირობა გრძელვადიან საინვესტიციო სახელშეკრულებო ურთიერთობებში გამოიყენება, რომელიც ურთიერთობათა მთელი პერიოდის მანძილზე მხარეთა შორის ურთიერთშეთანხმებულ სახელშეკრულებო დებულებათა უცვლელობისა და უსაფრთხოების უზრუნველყოფაზე ფოკუსირებული. აღნიშნული ძირითადად გამოისახება სახელშეკრულებო ტერმინოლოგიის და საგადასახადო საკითხების შინაარსობრივ უცვლელობაში, ვინაიდან, შესაძლოა სამომავლოდ ხელშეკ-

რულების მონაწილე სახელმწიფოს კანონმდებლობამ გარკვეული ცვლილება განიცადოს, რაც ინვესტორთა მომგებიანობის მაღალ ხარისხს დიდი ალბათობით რისკის ქვეშ დააყენებს.

თავისი ბუნებით ნავთობისა და გაზის ტრანსსახზვრო გადაზიდვის პროექტები გრძელ ვადაზეა გათვალისწინებული და შესაბამისად, იზრდება იმის ალბათობა, რომ მომავალში, შესაბამისმა სახელმწიფომ ისეთი ფორმულირებით შეცვალოს კანონმდებლობის ის ელემენტები, რომელიც არცერთი ინვესტორისთვის არ იქნებოდა სასურველი.

ნავთობისა და გაზის ტრანსსახზვრო გადაზიდვის პროექტში ჩართული მონაწილე სახელმწიფოს ბუნებრივი სურვილია, რომ მან თავი არ შეიზღუდოს სამომავლო საკანონმდებლო ცვლილებებისგან. თუმცა, როგორც წესი, მსგავსი ტიპის საინვესტიციო პროექტებში ხელშეკრულებათა შესაბამისი ფორმულირებით ასახვა მეტწილ შემთხვევებში ინვესტორთა „ძალაუფლების“ ფარგლებში ხდება, ვინაიდან, თავისი არსით, ნავთობისა და გაზის ტრანსსახზვრო გადაზიდვა არ წარმოადგენს მრავალჯერადად განხორციელებად საქმიანობას, რასაც თითქმის ყოველი მსურველი ინვესტორი განახორციელებდა, აგრეთვე განსახილველი საინვესტიციო ურთიერთობა სტრატეგიულად მნიშვნელოვანია ამა-თუ იმ სახელმწიფოს ეკონომიკური სიძლიერისთვის და ენერგო დამოუკიდებლობის ხარისხის გაზრდისათვის.

შესაბამისად, დიდია ინვესტორთა გავლენის ხარისხი, რომ დასარეგულირებელ ხელშეკრულებაში გაიწეროს შესაბამისი სტაბილურობის პირობა, როგორც ერთ-ერთი დებულება, რომელიც პროექტის მონაწილე სახელმწიფოს დაავალდებულებს, რომ ხელშეკრულების შემუშავების დროისთვის არსებულ ტერმინოლოგიას და მის სხვა არსებით პირობებს მიენიჭოს აბსოლუტურად იდენტური მნიშვნელობა ხელშეკრულების მოქმედების მთელი ვადის განმავ-

ლობაში, მიუხედავად იმისა, შეიცვლება თუ არა ქვეყნის კანონმდებლობის გარკვეული ნაწილი, რომელიც განსხვავებულად დაარეგულირებდა სახელმწიფო-ბო ურთიერთობის ამა-თუ იმ ეპიზოდს.

საერთაშორისო საინვესტიციო ხელშეკრულებათა არსებული პრაქტიკა სტაბილურობის პირობის რამდენიმე სახეს იცნობს.

ე.წ. შეჩერების, გაყინვის პირობა (Freezing clause) სტაბილურობის პირობის ერთ-ერთი სახეა, რომელიც ხელშეკრულების მოქმედების მთელი პერიოდის მანძილზე ხელშეკრულების დადების მომენტისთვის მოქმედი სამართლის გამოყენებას გულისხმობს საკანონმდებლო ცვლილებათა გამოყენების სანაცვლოდ. აღნიშნული პირობით ხელშეკრულებაში ჩართული სახელმწიფო აცხადებს, რომ ნებისმიერი საკანონმდებლო ცვლილება, რამაც შესაძლოა ნეგატიური შედეგი მოუტანოს ხელშეკრულებაში ჩართულ რომელიმე ინვესტორს არ გავრცელდება ხელშეკრულების რეგულირების შემდგომ პერიოდზე. სტაბილურობის პირობის განსახილველი სახე განსაზღვრავს, რომ ხელშეკრულების გამოსაყენებელი სამართალი კონსერვატულად ვრცელდება მისი მოქმედების სრული პერიოდის მანძილზე. სტაბილურობის პირობის განსახილველ სახეს ხშირად მოიხსენიებენ, როგორც „შესაბამისობის პირობას“, რომელიც გულისხმობს ხელშეკრულების დადების მომენტისთვის მხარეთა მიერ შეთანხმებულ სახელმწიფოებო ტერმინთა და დანარჩენ პირობათა ხელშეკრულების გამოსაყენებელი სამართლის შინაარსთან სრულ თანხვედრას. მსგავსი სახის პირობის გათვალისწინებით ხელშეკრულების მონაწილე სახელმწიფოს ძალაუფლების ხარისხი მცირდება, რასაც სანაწილმდეგ შემთხვევაში შესაძლოა ინვესტორთა ფინანსური სტაბილურობის ხარისხი მკვეთრად შემცირდეს.

სტაბილურობის პირობის ერთ-ერთ სახეს ეკონომიკური წონასწორობის პირობა (Economic equilibrium clause) წარმოადგენს, რაც გულისხმობს ინვესტორის ეკონომიკური უკუგების დასტაბილურებას სამართლებრივი ან ფისკალური სტაბილურობის ნაცვლად. მოცემულ შემთხვევაში, ხელშეკრულების პირობათა მიხედვით, პროექტის მონაწილე სახელმწიფო არ გამოიცილება სამომავლო საკანონმდებლო ცვლილებათა განხორციელებას, რომელმაც შესაძლოა პროექტის შემდგომ განხორციელებაზე გარკვეული გავლენა მოახდინოს.

მსგავსი ცვლილების განხორციელება ხორციელდება იმ დათქმით, რომ მხარეები იტოვებენ უფლებას სამომავლოდ დამატებით გაიარონ კონსულტაცია იმისათვის, რომ განსაზღვრონ შესაძლო ცვლილებათა ეკონომიკური მდგრადობის შინაარსი, აგრეთვე მხარეებმა წარმართონ დამატებითი მოლაპარაკებები ინვესტორის ეკონომიკური პოზიციების გასამყარებლად. თუ დამატებითი მოლაპარაკება უშედეგო აღმოჩნდება, შესაძლოა მხარეებმა მიაღწიონ შეთანხმებას, რომ პროექტის მონაწილე სახელმწიფო შესაბამის კომპენსაციას გადაუხდის პროექტის მონაწილე ინვესტორს, იმისათვის, რომ ინვესტირებით

მისი ფინანსური პოზიცია არ შეიცვალოს. მოცემულ შემთხვევაში, ხელშეკრულებით თავდაპირველად შეთანხმებული ძირითადი პირობების სამომავლო შეცვლა მხარეთა მზაობაზეა დამოკიდებული, რაც დიდი ალბათობით უშვებს იმის შესაძლებლობას, რომ მათ შორის დადებული ხელშეკრულების ცალკეულმა ეპიზოდმა გარკვეული ცვლილება ან დამატება განიცადოს.

2. სტაბილურობის პირობის ფორმულირება ნავთობისა და გაზის საერთაშორისო გადაზიდვის ხელშეკრულებაში

სტაბილურობის პირობის ერთ-ერთ ვრცელ განმარტებას ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის მილსადენის პროექტის ფარგლებში საქართველოს მთავრობასა და ინვესტორთა ჯგუფს შორის ტერიტორიის მფლობელი ქვეყნის მთავრობასთან არსებული ხელშეკრულება მოიცავს. მიუხედავად იმისა, რომ აღნიშნული ხელშეკრულების ძირითად გამოსაყენებელ სამართლად ინგლისის სამართალია აღიარებული,¹ ხელშეკრულების ცალკეული საკითხები ასევე ქართული სამართლის რეგულირების ფარგლებში ექცევა. ამიტომ, დიდია იმის ალბათობა, რომ დროის გარკვეულ მონაკვეთში ქართული კანონმდებლობის ის ელემენტი შეიცვალოს ან გაუქმდეს, რომელიც შესაძლოა განსახილველი პროექტის ფარგლებში ჩართულ ინვესტორთა ინტერესებზე სამომავლოდ უარყოფითად აისახება.

აღნიშნულის პრევენციისთვის, სტაბილურობის პირობის კონკრეტული სახის შერჩევისას განსახილველმა ხელშეკრულებამ საინვესტიციო ხელშეკრულებათა პრაქტიკაში დანერგილი „ეკონომიკური წონასწორობის“ პირობა შეარჩია. კერძოდ, ხელშეკრულების პირველი დანართით განსაზღვრული ზოგიერთი ტერმინის განმარტებებს შორის, მხარეებმა ერთ-ერთ ტერმინად „ეკონომიკური წონასწორობა“ განსაზღვრეს, რითაც ურთიერთშეთანხმებით გადაწყვიტეს თითოეული ის ნიუანსი, თუ რას მოიაზრებს მათ შორის არსებულ ურთიერთობაში ეკონომიკური წონასწორობის პირობა. კერძოდ, განსახილველი ხელშეკრულების მიხედვით, „ეკონომიკური წონასწორობა“ ნიშნავს პროექტის ხელშეკრულებების მიერ, მოცემულ დროს დადგენილ იმ ეკონომიკური ღირებულებების შეფარდებით წონასწორობას, რომელიც არსებობს ერთი მხრივ პროექტის მონაწილის უფლებებს, წილს, შეღავათებს, პრივილეგიებს, დაცვის უფლებებს და სხვა ასეთ სარგებელსა და მეორე მხრივ იმ პასუხისმგებლობებს, ხარჯებს, ვალდებულებებს, შეზღუდვებს, მოქმედების პირობებსა და ფარგლებს შორის, რომლებიც შეთანხმებისამებრ პროექტის მონაწილემ პროექტის ხელშეკრულების (ხელშეკრულებების) შესაბამისად უნდა იტვირთოს.²

ციტირებული დებულების კონკრეტული შედეგე-

1 უფრო ვრცლად იხ.: იხ.: Host Government Agreement Between and Among the Government of Georgia and [THE MEP PARTICIPANTS] http://www.bp.com/content/dam/bp-country/en_az/pdf/legalagreements/BTC_eng_agmt2_agmt2.pdf; გვ.: 38-41
2 იხ. იქვე, გვ.: 55

ბის ასამოქმედებლად განსახილველი ხელშეკრულების მე-7 მუხლის 7.2 პუნქტის მე-10 ქვეპუნქტი კონკრეტულად განმარტავს, თუ როგორ მუშაობს „ეკონომიკური წონასწორობა“, როგორც ხელშეკრულების სტაბილურობის პირობა. კერძოდ, ხელშეკრულების აღნიშნული დებულება მოიცავს შემდეგ პირობას: „სახელმწიფო ხელისუფლება მიიღებს ყველა ხელთარსებულ ზომას, რომ აღადგინოს პროექტის ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული ეკონომიკური წონასწორობა, თუ ასეთი ეკონომიკური წონასწორობა დაირღვა, ან განიცდის პირდაპირ ან არაპირდაპირ უარყოფით ზეგავლენას გარკვეული ცვლილების შედეგად (იმისგან დამოუკიდებლად ასეთი ცვლილება უშუალოდ პროექტს ეხება, თუ ზოგადად არის შემოღებული) საქართველოს კანონმდებლობაში, რომელთაც ადგილი ექნება ხელშეკრულების ძალაში შესვლის დღის შემდეგ, მათ შორის ისეთი ცვლილებების შედეგად, რომლებიც, თავის მხრივ, შედეგად მოსდევს საქართველოს კანონში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანას, მის ბათილად გამოცხადებას, გაუქმებას, ან მისი ვადის გასვლას, ან საქართველოს კანონის ამოქმედებას, მიღებას, ანდა საქართველოს კანონის განმარტებას ან გამოყენებას სასამართლო, აღმასრულებელი ან საკანონმდებლო ხელისუფლების, ადმინისტრაციული ან მარეგულირებელი ორგანოების მიერ („ცვლილება კანონმდებლობაში“). ზემოაღნიშნული ვალდებულება ეკონომიკური წონასწორობის აღდგენის მიზნით ასევე გულისხმობს სახელმწიფოს ვალდებულებას, რომ მან ყველა აუცილებელი ზომა მიიღოს, (შეღავათების მიცემა, კანონის ან/და კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტის მიღება), რომ ხელშეკრულებასა და საქართველოს კანონმდებლობას შორის არსებული ნებისმიერი სახის წინააღმდეგობა დაუყოვნებლივ იქნეს დაძლეული.“ ხელშეკრულების ციტირებულ დებულებაში არსებობს ჩანართი, რომელიც კანონმდებლობის ცვლილების ქვეშ არ გულისხმობს იმ კანონმდებლობას, რომელიც მიღსადენთან დაკავშირებულ საქმიანობასთან მჭიდრო კავშირში მყოფ კულტურული მემკვიდრეობის, ადამიანის ჯანმრთელობის, უსაფრთხოებისა და გარემოს დაცვის საკითხებს შეეხება. აღნიშნული გამონაკლისი ვრცელდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ეს კანონმდებლობა არ აწესებს მიღსადენის პროექტთან, პროექტის საქმიანობასთან და/ან პროექტის მონაწილეებთან დაკავშირებით იმაზე უფრო მძიმე სამართლებრივ პირობებს, რომლებიც საზოგადოდ ეკისრებათ ევროკავშირის წევრ სახელმწიფოებს, კულტურული მემკვიდრეობის, ადამიანის ჯანმრთელობის, უსაფრთხოების ან გარემოს დაცვასთან დაკავშირებით. ხსენებულ საგამონაკლისო დებულებაში განსახილველი ხელშეკრულება „კანონმდებლობაში“ სტატიკურად მხოლოდ მატერიალურ კანონმდებლობასთან ერთად ასევე განმარტავს კანონმდებლობის გამოყენების პრაქტიკასაც, მის აღსრულებასა და საქართველოს სასამართლო ხელისუფლების მიერ ცალკეული კანონის განმარტებას.¹

1 ვრცლად იხ. იქვე, გვ.: 19-20

ენერგო ქარტიის სამდივნოს მიერ შემუშავებული ტერიტორიის მფლობელი ქვეყნის მთავრობასთან არსებული მოდელური ხელშეკრულების 37-ე მუხლი დეტალურად განსაზღვრავს საკითხს იმის შესახებ, თუ როგორ უნდა დარეგულირდეს მხარეთა შორის არსებული ურთიერთობები პროექტის მონაწილე სახელმწიფოს სამართლის შეცვლის შემთხვევაში. მოდელური ხელშეკრულება სტაბილურობის პირობის თვალსაზრისით ორ ალტერნატიულ რეგულირებას მოიცავს, რომელთაგან კონკრეტულად მნიშვნელოვანია 37-ე მუხლის (პირველი ვერსიის) მე-4 ნაწილი და 37-ე მუხლის (მეორე ვერსიის) მე-2 ნაწილი. კერძოდ, განსახილველი მუხლის შინაარსი განსაზღვრავს, რომ იმ შემთხვევაში, თუ სამართლის შეცვლა გამოიწვევს პროექტის შემდგომი განხორციელების ხელის შეშლას, მის შესუსტებას, შეზღუდვას, შემოკლებას ან სხვაგვარად ნეგატიურ გავლენას მოახდენს განსახორციელებელი პროექტის ღირებულებაზე ან მასთან დაკავშირებული რომელიმე უფლების რეალიზებაზე, პროექტის მონაწილე სახელმწიფო ვალდებულებას იღებს, რომ:

1. სათანადოდ შეცვალოს (განსხვავებული ფორმულირებით ჩამოაყალიბოს) კანონმდებლობის შინაარსი, ან პროექტის ინვესტორს გადაუხადოს შესაბამისი კომპენსაცია იმ ოდენობით, რა ოდენობითაც ინვესტორმა სამართლის შეცვლის შედეგად ზარალი განიცადა.

2 მიიღოს ყველა ზომა, რომ აღადგინოს პროექტის ის ეკონომიკური წონასწორობა, რომელიც განსაზღვრულია მხარეთა შორის გაფორმებული (მოდელური) მთავრობათაშორისი ხელშეკრულებით.²

აღსანიშნავია, რომ ტერიტორიის მფლობელი ქვეყნის მთავრობასთან არსებული მოდელური ხელშეკრულების შინაარსი არ მოიცავს „ეკონომიკური წონასწორობის“ განმარტებას.

3. დასკვნა

სტაბილურობის პირობის ფორმალური განმარტება, მისი ყველაზე გავრცელებული სახეები, ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის პროექტის ხელშეკრულებისა და ასევე, მოდელური ხელშეკრულების რამდენიმე ციტირებული დებულების ანალიზი ცხადყოფს, რომ ნავთობისა და გაზის ტრანსსასაზღვრო გადაზიდვა, როგორც ერთ-ერთი მსხვილი საინვესტიციო პროექტი გათვლილია გრძელ ვადაზე, რაც ინვესტორისათვის ქმნის იმის საჭიროებას, რომ პროექტში ჩართულ ტერიტორიის მფლობელი ქვეყნის მთავრობასთან დასადებ ხელშეკრულებაში სტაბილურობის პირობის ესა-თუ ის სახე მისთვის სასურველი ფორმულირებით აისახოს. შესაძლოა, რომ სტაბილურობის პირობის გარკვეული სახე ამა-თუ იმ ხელშეკრულებაში თავისი სპეციფიკური მახასიათებლებით იყოს ფორმულირებული. სტაბილუ-

2 უფრო ვრცლად იხ.: Model Host Government Agreement Between/Among Government of State [...] and the Project Investors Concerning the [...] Pipeline System; <http://www.energycharter.org/fileadmin/DocumentsMedia/Legal/ma2-en.pdf>; გვ.: 90-94

რობის პირობათა შინაარსობრივი ჩამოყალიბება მხარეთა თავისუფალი ნების გამოვლენისა და მათ მიერ სახელშეკრულებო-სამართლებრივი ურთიერთობიდან გამომდინარე შესაძლო რისკების მართვის ერთ-ერთ ძირითად მექანიზმს წარმოადგენს. ხელშეკრულებაში სტაბილურობის პირობის ასახვის შესახებ სახელმწიფო ხელისუფლების მიერ გამოხატული თანხმობა ინვესტორთა კეთილგანწყობას იწვევს.

არ არსებობს სტაბილურობის პირობის ამა-თუ იმ სახის უნივერსალური დეფინიცია, რაც ყოველი კონკრეტული სამართლებრივი ურთიერთობის სპეციფიკასა და მასში ჩართულ მხარეთა პოზიციებზეა დამოკიდებული. ამას ადასტურებს ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის პროექტის ხელშეკრულებით გათვალისწინებული სტაბილურობის პირობა „ეკონომიკური წონასწორობის“ სახით, სადაც აღნიშნული ტერმინის კონკრეტული მნიშვნელობა ცალკე არის ურთიერთშეთანხმებული. განსახილველი ხელშეკრულების ფარგლებში განსაზღვრული სტაბილურობის პირობა არ მოიცავს სახელმწიფოს ვალდებულებას, რომ მან მის მიერ სტაბილურობის პირობის დარღვევის შემთხვევაში გარკვეული კომპენსაცია გადაუხადოს ინვესტორს. განსხვავებულ პოზიციას აყალიბებს მოდელური ხელშეკრულება, რომელიც ინვესტორის „ეკონომიკური

წონასწორობის“ აღდგენის სანაცვლოდ, სახელმწიფოს მიერ ინვესტორთა სასარგებლოდ გარკვეული კომპენსაციის გადახდის შესაძლებლობას უშვებს. აგრეთვე, განსახილველ და მოდელურ ხელშეკრულებათა შინაარსობრივი სხვაობა იკვეთება თვით „ეკონომიკური წონასწორობის“ განმარტების საკითხშიც.

არსებული სხვაობის მიუხედავად, ისეთი ტერმინები, როგორიც არის „სამართლის მოქმედების შეჩერება“ და „ეკონომიკური წონასწორობა“ თვისობრივად მეტნაკლები იდენტურობით გამოიყენება ნავთობისა და გაზის სფეროში არსებულ სხვადასხვა ხელშეკრულებაში. განსხვავება შეიძლება ვლინდებოდეს თვით სტაბილურობის პირობის ამა-თუ იმ სახის შერჩევაში ან/და მათ ჰიბრიდულ გამოყენებაში, სტაბილურობის პირობის შერჩეული სახისთვის დამახასიათებელი ცალკეული ტერმინის დაზუსტებაში და სახელმწიფოს პასუხისმგებლობის ხარისხსა და მასშტაბში, რომელიც მის მიერ აღნიშნული პირობის შესაძლო დარღვევით ინვესტორისათვის მიყენებული ზიანის ანაზღაურების პროპორციულად გამოიყენება.

ლევან კოკაია

საქართველოს საზოგადოებრივ საქმეთა ინსტიტუტის (GIPA) მონვეული ლექტორი

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. Amaechi David Nwokolo, Is there a Legal and Functional value for the Stabilisation Clause in International Petroleum Agreements? <http://www.dundee.ac.uk/cepmlp/gateway/?news=28033>
2. Barbara v. Gayling-Westphal, Intergovernmental Agreements and Host Government Agreements on Oil and Gas Pipelines – A Comparison; Energy Charter Secretariat 2015.
3. Model Host Government Agreement for Cross-Border Pipelines. (Second Edition). Energy Charter Secretariat.
4. Host Government Agreement Between and Among the Government of Georgia and [THE MEP PARTICIPANTS].

THE SPECIFIC OF THE STABILIZATION CLAUSE IN THE INTERNATIONAL TRANS-BOUNDARY AGREEMENTS OF OIL AND GAS

Levan Kokaia –

Guest lecturer at Georgian Institute of Public Affairs (GIPA)

SUMMARY

The publication lights up the feature and the different types of the stabilization clauses (namely, “freezing clause” and “economic equilibrium clause”) in the international trans-boundary agreements of oil and gas. This work compares the specification of the stabilization clause in the host government agreement between and among the government of Georgia [THE MEP PARTICIPANTS] (Baku-Tbilisi-Ceyhan project agreement) and the model host government agreement for cross-border pipelines worked out by the energy charter secretariat.

Here is paid a huge attention on the contractual definition of the economic equilibrium, which is specially defined in the Baku-Tbilisi-Ceyhan project agreement. Also an author analyzes how an economic equilibrium works in detail in the described agreement. On the contrary the model agreement describes two alternatives of the stabilization clauses. One of the main aspects of the publication is the comparison analyze of the difference between these two agreements and one of the main difference is the compensation issue for the violation of the stabilization clause. Unlike Baku-Tbilisi-Ceyhan project agreement, the model agreement as one of the alternatives describes that the host state will be obliged to pay an appropriate compensation if it violates the stabilization clause. On the contrary the model agreement doesn't represent the definition of one or another type of the stabilization clause, whereas the Baku-Tbilisi-Ceyhan project agreement specially consists an exclusive meaning of the “economic equilibrium”. The final part of the article consists of the opinion that there is no universal formula of the stabilization clause, as the different parties use them by their own interests considering the meaning of the project.